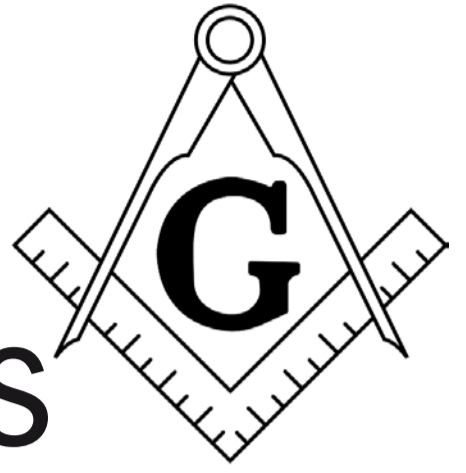

La maçoneria,

els grans desconeguts

Albert Lladó, albert@edicat.cat

Moltes coses s'han dit sobre la maçoneria. El fet que els seus rituals siguin secrets, i que molts sistemes polítics els hagin perseguit, ha fet que aquesta organització iniciàtica hagi despertat tot tipus de rumors i falses mitologies. Però el que és cert, i indiscutible, és que la seva simbologia ens envolta. Només cal mirar amb atenció.

Els constructors lliures

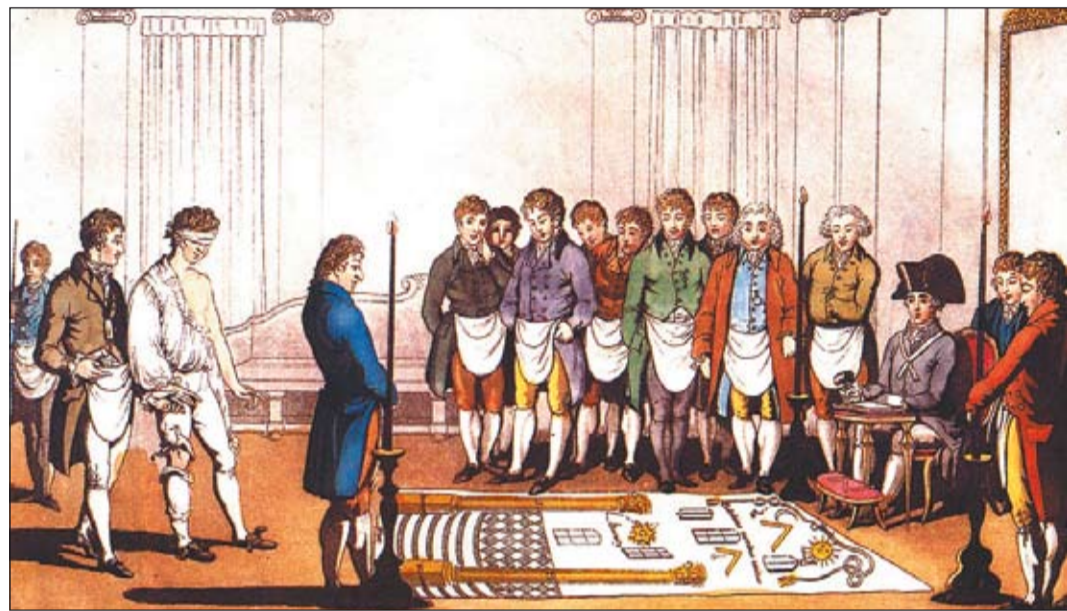
És difícil saber quan, i on, va néixer realment la maçoneria. Però el seu nom actual es refereix als *free-masons* ("constructors lliures") medievals que estaven exemptes de l'impost de franquícia i que, per tant, podien viatjar lliurement. Naturalment, aquest ofici, principalment físic, amaga tot un llenguatge simbòlic que veu en la construcció de la casa (*maison*) la construcció de l'univers i, en essència, de l'ésser humà com a part d'aquest cosmos.

La majoria de maçons creuen que aquests constructors medievals, que eren els constructors de les catedrals gòtiques que s'aixecaven en aquella època, són els hereus dels constructors del Temple de Salomó, al segle X a.C., del qual avui només queda el Mur de les Lamentacions, a Jerusalem. El plànol de com hauria sigut aquest temple és el que s'utilitza a totes les lògies.

De la maçoneria operativa a l'especulativa

La maçoneria moderna, que es desenvolupa a partir del segle XVIII (amb la Constitució d'Anderson, de 1721, que van signar els diferents grups de l'època) és especulativa. Abans, els maçons eren els paletes ("operaris") que, amb les seves pròpies mans, aixecaven edificis. Avui, les eines de construcció s'utilitzen només com a símbols per aixecar el "temple interior". Per això, la pràctica maçònica és humanista i, en realitat, defensa els ideals moderns de llibertat, igualtat i fraternitat. I és que la maçoneria

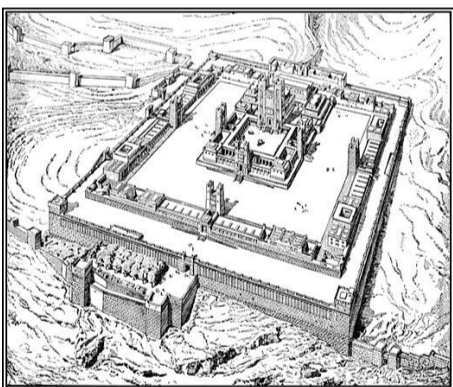
no és una religió - encara que hi ha maçons ateu, agnòstics i de totes les religions - i no hi ha objecte de culte ni adoració. El símbols s'entenen com a eina i no s'ha de confondre amb allò que simbolitzen, que és comú a tots els homes.

La lògia, la imatge simbòlica del món

El terme es refereix tant al lloc on es fan les assemblees com al grup de maçons que es reuneixen. A les lògies, s'organitzen els rituals, als quals només poden entrar-hi els membres. No cal oblidar que la maçoneria funciona a través d'arquetipus universals que representen l'ordre del cosmos. Per això, s'interpreta el principi de tot, l'harmoni-

nia, com el "Gran Arquitecte" que, a través de la "Geometria", ha anat creant el món i que agafen com a model per construir el seu món interior

Alguns símbols

Mall i cisell: Són les eines que tot aprenent ha d'entendre per començar la construcció. Representen la força de voluntat.

Plomada i nivell: Simbolitzen l'harmonia de la construcció. La plomada és la verticalitat i el nivell, l'horitzontalitat.

Esquadra i compàs: Representen, respectivament, el Cel i la Terra, i simbolitzen la creació del Cosmos. Són els símbols més coneguts de la maçoneria.

Pedra cúbica: Culminació. Últim esgraó d'aprenentatge, on s'ha arribat a la saviesa, treballant la pedra bruta primera.

Geometria: En moltes imatges maçòniques, apareix la lletra "G", representant "El Gran Arquitecte" que, a partir de la geometria universal, és el princi-

pi creador del cosmos. No s'ha de veure aquí una connotació religiosa, necessàriament.

Columnes "J" i "B": Columnes que donen la benvinguda al temple maçònic i que separen el món profà del món sagrat. Representen les inicials de Jakin i Boaz, tal i com apareixien al temple de Salomó.

Delta il·luminós: De forma triangular, representa el "Gran Arquitecte" que també es pot representar amb l'estrella de cinc puntes. D'origen pitagòric.

Corda: Representa la cadena d'unió entre els membres de la lògia.

Tres espelmes: És la llum que il·lumina la lògia i representa els tres principis de Saviesa, Força i Bellesa.

La construcció interior

Com dèiem, la construcció serveix com a símbol per treballar l'interior de cadascú. Per això, la maçoneria està dividida, bàsicament, en tres graus. En primer lloc, qui s'inicia en aquesta pràctica comença - tal i com feien els treballadors medievals - com a aprenent. Més tard, una vegada han entès

els símbols i els rituals, passen a ser companys i, més tard, mestres. Aquesta jerarquia va, paral·lelament, lligada al treball de la roca. L'iniciat comença amb la pedra bruta fins a polir-la. Per últim, la pedra cúbica representa la pedra angular que, com a les catedrals, significa la culminació del procés de construcció. L'aprenent és el cos, el company l'ànima i el mestre l'esperit.

Per tant, la lògia és una imatge que representa el Temple de Salomó i, a la vegada, el camí cap a la saviesa de l'home. Per entrar-hi, cal creuar dues columnes, amb una "J" a l'esquerra i una "B" a la dreta. Una vegada dins, l'estructura s'orienta d'orient a occident, de migdia a septentrió, i de la part inferior a la superior, dividida en esgraons que es refereixen a l'elevació espiritual. Al centre, hi ha un altar - que és el cor de la lògia - amb un llibre sagrat i el compàs i l'esquadra. Tota l'estructura està envoltada de dotze columnes que representen els signes zodiacals. Al terra, s'hi estén el mosaic de quadres blancs i negres, com els dels escacs. Tot, il·luminat amb tres espelmes.

Maçoneria regular i maçoneria adogmàtica

No tots els francmaçons són iguals. Bàsicament, hi ha dos corrents. La primera, anomenada "regular", segueix la tradició de la Gran Lògia Unida d'Anglaterra (creada el 1717). Els seus membres sí que han de creure en Déu, no poden parlar de política dins de la Lògia i no accepten les dones com a membres del grup. El segon corrent, que segueix la tradició de la Gran Orient de França (creada el 1773), s'anomena "adogmàtica" o "lliberal". Els seus membres tenen llibertat religiosa i les dones tenen el mateix protagonisme que els homes. La participació social i el debat ideològic estan ben vistos. A Espanya, podem trobar lògies dels dos grans corrents.

Ajuntament de Barcelona
Joventut

bonanitjovebcn

Sales d'estudi nocturnes 2008

atenció!
 Les sales d'estudi també obriran el cap de setmana previ a les proves d'accés a la universitat (PAU):
 divendres 6, dissabte 7 i diumenge 8 de juny

puntuals

Del 13 de maig al 26 de juny

De dilluns a dijous
de 21 a 1h.
+ cap de setmana previ a les PAU

permanents

Al llarg del curs acadèmic

De dilluns a divendres
de 21 a 1h.
+ cap de setmana previ a les PAU

Sala d'estudi Raval-Sant Oleguer C. Sant Oleguer, 6-8

Sala d'estudi Francesc Boix C. Blai, 34

Sala d'estudi Francesc Candel C. Amnistia Internacional, 10

Sala d'estudi Riera Blanca C. Riera Blanca, 1-3

Sala d'estudi Jaume Fuster Pl. Lesseps, 20

Sala d'estudi Can Basté Pg. Fabra i Puig, 274

Sala d'estudi Les Roquetes C. Pla de Fornells, 31

Sala d'estudi La Prosperitat C. Badosa, 10-14

Sala d'estudi del Clot C. Clot, 21-25

Sala d'estudi Xavier Benguerel Av. Bogatell, 17

Sala d'estudi Sagrada Família C. Provença, 480

Sala d'estudi Vapor Vell C. Joan Güell, 14-22

Sala d'estudi Montserrat C. Copèrnic, 84

Sala d'estudi Vila de Gràcia C. Torrent de l'Olla, 104

Sala d'estudi Guinardó-Mercè Rodoreda C. Camèlies, 76-80

Sala d'estudi Ignasi Iglesias-Can Fabra C. Segre, 24

Sala d'estudi Garcilaso C. Juan de Garay, 116

Obertura apartir del 2 de juny.

www.bcn.cat/joventut